

Uvod

Državni službenik je disciplinski odgovoran za povredu radne dužnosti iz radnog odnosa. Odgovornost za krivično djelo ili prekršaj ne isključuje disciplinsku odgovornost. Povrede radne dužnosti mogu biti lakše i teže. Lakšim povredama obično se smatraju učestalo kašnjenje, neopravdano izostajanje u toku radnog vremena, raniji odlazak sa posla, nesavjesno čuvanje službenih spisa ili podataka, neopravdan izostanak sa posla jedan dan, povreda kodeksa ponašanja držvanih službenika i slično. Sa druge strane, težim povredama se smatra nesavjesno, neblagovremeno ili nemarno izvršavanje poslova ili naloga pretpostavljenog, nezakonit rad ili propuštanje radnji, zloupotreba prava iz radnog odnosa, povreda načela nepristrasnosti ili političke neutralnosti, odavanje službene tajne, primanje mita i slično. Za svaki od pobrojanih povreda radnih dužnosti propisane su određene kazne, u zavisnosti od toga da li se radi o lakšoj ili težoj povredi radne obaveze.

Kako bi se u cjelosti i decidno prikazala disciplinska odgovornost državnih službenika, ovaj rad je koncipiran u tri cjeline pri čemu svaka za sebe daje pojedini prikaz zadatog istraživanja.

Prvi dio ovog rada uopšteno govori o radnom pravu i radnim sporovima u Bosni i Hercegovini. U ovom dijelu se prikazuje zakonska regulativa po osnovu rada, te daju osnovne naznake o radnim odnosima u BiH. Kako je ključno definisati disciplinski postupak i disciplinske mjere, u ovom dijelu se daje prikaz Zakona o radu u institucijama BiH i u institucijama Republike Srpske.

Drugi dio rada decidno prikazuje pojam disciplinske odgovornosti državnih službenika. Prikazuje se odgovornost državnih službenika, te disciplinske mjere koje se određuju u slučaju kršenja radnih obaveza. Posebno se analiziraju i odgovornosti koje je svaki državni službenik dužan poštovati. Naime, radnik je dužan da izvršava svoje radne obaveze i to na takav način da ne ometa druge radnike u izvršavanju njihovih radnih obaveza. Radne obaveze radnika propisuju se zakonom, kolektivnim govorom, pravilnikom o radu i ugovorom o radu. Za svaku povredu radnih obaveza radnik je odgovoran poslodavcu. Ako je povredom radne obaveze pričinjena materijalna šteta poslodavcu ili trećim licima, učinjeno krivično djelo ili prekršaj, odgovornost za učinjenu povredu obaveze iz ugovora o radu ne isključuje druge oblike odgovornosti: materijalnu odgovornost, krivičnu odgovornost i odgovornost za prekršaj. Disciplinska odgovornost i disciplinske kaze određene su relevantnim Zakonima dok se njihovo detaljnije približavanje i analiziranje bliže određuje Pravilnicima. Pravilnik ima posebnu važnost prilikom utvrđivanja disciplinske odgovornosti, mjera koje proizilaze iz istog, odgovornosti, te vođenja disciplinskog postupka.

Treći dio ovog rada posebnu pažnju poklanja vođenju disciplinskog postupka protiv okrivljenog radnika. U institucijama Republike Srpske disciplinski postupak se pokreće na osnovu inicijative koja se podnosi u pismenoj formi i koja mora biti obrazložena. Postupak za utvrđivanje povrede radnih dužnosti i za izricanje disciplinske mjere je hitan. Inicijativu za pokretanje disciplinskog postupka može dati svaki državni službenik koji ima saznanje o učinjenoj povredi radne dužnosti. Inicijativa za pokretanje disciplinskog postupka podnosi se u pismenoj formi i ista mora biti obrazložena.

Na osnovu inicijative za pokretanje disciplinskog postupka ili neposrednog saznanja o povredi radne dužnosti i učiniocu, starješina organa, odnosno Vlada za državne službenike, može odrediti državnog službenika koji će prethodni postupak provesti. Disciplinski postupak protiv državnog službenika vodi Komisija koju obrazuje Vlada. Disciplinski postupak podrazumjeva vođenje rasprave na kojoj će državni službenik protiv koga je pokrenut disciplinski postupak zbog teže povrede radne dužnosti imati mogućnost da izloži svoju odbranu.

Prvostepeno rješenje se donosi nakon provedenog disciplinskog postupka. Ovo rješenje sadrži: uvod, dispozitiv, obrazloženje i pouku o pravnom sredstvu.

Sa druge strane, disciplinski postupak u institucijama BiH se provodi u skladu sa Zakonom o upravnom postupku, Zakonom o radu državnih službenika u institucijama BiH, te Pravilnikom koji reguliše ovu oblast. Ključno u ovom slučaju jeste da odluka Komisije postaje obavezujuća za Agenciju državne službe koja po istoj mora postupati. Kako bi se približio ovaj postupak, decidno će se razraditi u nastavku rada. Dakle, pravilnikom o disciplinskoj odgovornosti državnih službenika u institucijama Bosne i Hercegovine regulišu se pitanja disciplinske odgovornosti, disciplinskih mjera, disciplinskog postupka i izvršenja disciplinskih mjera za državne službenike u institucijama Bosne i Hercegovine. Državni službenik je odgovoran za povredu službene dužnosti koja je nastala kao posljedica njegove krivice.

Svaki državni službenik i zaposlenik institucije ima pravo da, protiv državnog službenika za koga postoji pretpostavka da je počinio disciplinski prekršaj, podnese zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka organu nadležnom za postavljenje u instituciji u kojoj je zaposlen državni službenik. Pravo podnošenja zahtjeva iz prethodnog stava pripada i ministru i njegovom zamjeniku.

Na sva rješenja koja se donesu u prvostepenom postupku, postoji mogućnost žalbe u roku od 15 dana od dana prijema rješenja. Pravo na ulaganje žalbe pripada državnom službeniku i podnosiocu zahtjeva za pokretanje disciplinskog postupka. Žalba se podnosi Odboru. Predsjedavajući Odbora, u roku od osam dana od dana primitka žalbe na prvostepenu odluku, saziva sjednicu Odbora na kojoj će se razmatrati žalba i upućuje zahtjev prvostepenoj komisiji da Odboru dostavi spis.

Ovim radom dat će se detaljan prikaz samog postupka provođenja disciplinske odgovornosti protiv okrivljenog radnika, njegova prava i obaveze po tom pitanju, te posljedice koje dolaze u ovom slučaju.